

การเลี้ยงและเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงาม

บทนำ

ปลากัดไทย ได้รับเลือก เป็นสัตว์น้ำประจำชาติไทย เนื่องจากมีความสำคัญด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีลวดลาย สีสันที่สวยงามโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ปลากัดสวยงาม จำแนกได้ เป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ ปลากัดแฟนซี และปลากัดป่า ซึ่งมีความแตกต่างทั้งรูปลักษณ์และวิธีการเลี้ยงดู ปัจจุบันเกษตรกรไทยที่เพาะเลี้ยงปลากัดมีการพัฒนาสายพันธุ์แต่ละประเภทให้มีลวดลายที่สวยงามและหลากหลายจากในอดีต นอกจากนี้ ประเทศไทยมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมประมง และมีการสนับสนุนระบบการขนส่งจากไปรษณีย์ไทยอีกด้วย ปลากัด จึงกลายเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่มีการส่งออกต่างประเทศสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี ซึ่งปลากัดเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย อดทนต่อสภาพอากาศ การเพาะพันธุ์หรือผสมพันธุ์ปลากัดนั้น ไม่ได้ยากอย่างที่คิด

ปัจจัยสำคัญในการเลี้ยงปลากัดสวยงาม

1. น้ำ – ควรใช้น้ำที่ไม่มีคลอรีน อาจจะเป็นน้ำบาดาล แต่หากใช้น้ำประปาในการเลี้ยงปลา ควรพักน้ำไว้อย่างน้อย 6 ชั่วโมง หรือ 1 คืน และใส่เกลือแกงเล็กน้อย
2. อาหาร – อาหารที่ดีควรเป็นอาหารสด จะทำให้ปลาสมบูรณ์ โตไว เช่น ไรแดง ลูกน้ำ
3. อากาศ – สภาพอากาศในสถานที่เลี้ยงปลาควรเป็นที่ๆมีอากาศถ่ายเท ซึ่งสภาพอากาศมีส่วนที่จะทำให้อุณหภูมิของน้ำหรือบรรยากาศของสถานที่ในการเลี้ยงปลาส่งผลให้ปลาสุขภาพดี แข็งแรง

สิ่งที่ต้องเตรียมในการเพาะปลากัด

1. พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ ที่มีอายุประมาณ 3.5 เดือนขึ้นไป สมบูรณ์ ไม่ป่วยหรือพิการ คัดเลือกสายพันธุ์หรือสีตามที่ชอบ
 2. ภาชนะเพาะปลากัด ถังหรือขันน้ำหรือภาชนะอะไรก็ได้
 3. ไบฮิวทรวงแหงหรือไบตองแหง สำหรับเป็นที่หลบซ่อนและสร้างหวอดเพื่อให้ปลาออกไข่
- นอกจากนั้น ไบฮิวทรวงแหงหรือไบตองแหง มีสารเพนินที่ช่วยลดการเน่าเสียของน้ำได้ และทำให้ปลา มีสุขภาพดี
4. น้ำหมักไบฮิวทรวงหรือน้ำหมักสีเสียด
 5. เกลือเม็ด หรือเกลือแกง
 6. น้ำสำหรับเลี้ยง

ขั้นตอนการเพาะพันธุ์ปลากัด

1. เลือกพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ปลากัดที่สมบูรณ์
2. เทียบปลา (1-2 รอบ เช้า เย็น รอบละ 5-10 นาที) 5-10 วัน หรือพาลปลาวันละ 1 ครั้ง ไม่เกิน 5 นาที

3. ช่วงเวลาประมาณ 16.00 น. ใส่ปลาลงเพาะในภาชนะที่ไม่ต้องกว้างมาก เช่น ถังสี 20 ลิตร เพื่อที่พอปลาจะดูแลลูกปลาได้ทั่วถึงและปิดปากภาชนะประมาณ 70%

4. วันรุ่งขึ้นช่วงเวลาบ่ายโมง ไปเปิดเช็คว่าได้ไข่หรือยัง ถ้ายังไม่ได้ก็ปล่อยผสมพันธุ์ต่อไปอีก 1 วัน และถ้ายังไม่ได้ไข่อีก ก็ควรนำปลาทั้งคู่ออกมาขุนใหม่ประมาณ 5-7 วัน และทำตามขั้นตอนที่ 2 อีกครั้ง

5. หลังจากปลาผสมพันธุ์เสร็จแล้ว เราจะเห็นไข่อยู่บนหูดและจะสังเกตเห็นว่าพอปลาจะไล่ปลาตัวเมียให้อยู่ห่างหูดมากที่สุด ให้เรารีบตักตัวเมียออกจากภาชนะเพาะปลา ปล่อยให้ตัวผู้ไข่ไข่ตัวเดียว

6. หลังจากได้ไข่นับต่อไปอีก 2-4 วัน (ยิ่งอากาศร้อน ลูกปลาจะฟักจากไข่เร็วขึ้น) ลูกปลาจะเริ่มฟักออกมาเป็นตัว เราจะสังเกตเห็นลูกปลาขนาดเล็กคล้ายๆ จุดดำๆ ตามหูดปลา และจะมีตัวผู้คอยดูแลลูกปลา หลังจากลูกปลาฟักออกจากไข่ได้ประมาณ 3 วัน ให้เริ่มสังเกตการว่ายน้ำของลูกปลา ถ้าว่ายน้ำลำตัวขนานกับน้ำถือว่าแข็งแรงพร้อมแล้ว แต่ถ้ายังว่ายน้ำแนวนิ่งแสดงว่ายังไม่พร้อม เทปลาลงบ่อ ปากบ่อกว้างประมาณ 60cm - 150cm โดยประมาณ และให้เริ่มให้อาหารลูกปลากับพ่อปลาเมื่อแรกพร้อมกัน หลังจากเทปลาแล้ว แนะนำอาหารมือแรกในการอนุบาลควรเป็นไรแดงหรืออาร์ทีเมียจะดีกับลูกปลามากที่สุด หลังจากให้อาหารแล้ววันถัดๆ ไปพยายามส่องดูอาหารในบ่อปลาวา่หมดหรือยัง ถ้าหมดก็ให้เติมต่อไป ประมาณ 7 วัน เราก็จะเห็นการเจริญเติบโตของลูกปลา จะมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นเรื่อยๆ

การทำน้ำเขียวเพื่อเพาะเลี้ยงไรแดง สำหรับเป็นอาหารปลา

Link สอนวิธีทำน้ำเขียว

<https://youtu.be/ht4z1Bg25t0?si=U9wEphMKt7G5fKEr>

อาหารสำหรับลูกปลา

<https://youtu.be/7Knz0VVXBgw?si=LDP7v9M3i5PTTZLR>

คำแนะนำเบื้องต้นสำหรับผู้สั่งซื้อปลาที่ต้องการผ่านการขนส่ง

1. เมื่อได้รับปลาแล้ว หากปลาตายให้ถ่ายรูปหรือวิดีโอในขณะที่ปลาอยู่ในถุงแล้วแจ้งผู้ขายรับทราบทันที เพื่อจะขอเงินคืน (ไม่รวมค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน) หรือขอเปลี่ยนตัวใหม่ หรือหักยอดจากราคาขายตัวต่อไปได้

2. เมื่อได้รับปลาแล้ว ให้แกะถุงใส่ปลาลงในถังน้ำสะอาดทันที (ถุงมี 2 ชั้น) แล้วให้ใส่ถุงปลาในภาชนะที่ไว้อย่างน้อย 10-30 นาที เพื่อให้ปลาได้ปรับอุณหภูมิก่อนจะใส่ลงภาชนะที่เตรียมไว้

3. ช่วงเวลาที่ปลาจะกลับคืนสู่สภาพปกติ อาจใช้เวลาอย่างน้อย 1-2 วัน ในการปรับตัว ทั้งนี้ ควรใส่พืชน้ำหรือใบตองแห้งหรือใบหูกวาง เพื่อเป็นที่หลบซ่อนตัวและปลาจะสามารถปรับตัวได้เร็วขึ้น

4. หากใช้น้ำประปาในการเลี้ยงปลา ควรพักน้ำไว้อย่างน้อย 6 ชั่วโมง หรือ 1 คืน และใส่เกลือแกงเล็กน้อย

5. เมื่อปรับสภาพปลาได้แล้ว สามารถตรวจสอบดูจากรูปหรือวิดีโอที่ขายไว้ว่าปลาที่ได้รับตรงตามรูปหรือไม่ หากปลาที่ได้รับไม่ตรงตามรูปให้รีบแจ้งผู้ขายรับทราบทันที เพื่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นในเบื้องต้นก่อน

6. โปรดทำความเข้าใจกรณีที่ได้รับปลาแล้ว หากปลามีอาการเซื่องซึม ตัวลึบ หรือหางขาด สาเหตุเบื้องต้นคืออาจจะเกิดจากการขนย้ายของเจ้าหน้าที่ หรือช่วงเวลาการเดินทาง รวมไปถึงสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง อาจทำให้เกิดภาวะความเครียดได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นเหตุสุดวิสัยที่ทางผู้ขายไม่สามารถควบคุมได้

บทสรุป

การเลี้ยงปลากัดหรือเพาะพันธุ์ปลากัดสวยงาม มีปัจจัยและวิธีการหลักๆเบื้องต้นที่ไม่ซับซ้อนมาก ดังรายละเอียดข้างต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงว่าสนใจเลี้ยงดูเพื่อความเพลิดเพลินหรือสนใจเลี้ยงเพาะพันธุ์เป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักก็สามารถทำได้ ซึ่งจะมีเทคนิค ขั้นตอนหรือรายละเอียดที่แตกต่างออกไปบ้างตามขนาดเนื้อที่และปริมาณของการเลี้ยง

ปัจจุบันอาชีพเพาะพันธุ์ปลากัดเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ในการส่งออกไปยังต่างประเทศ สามารถนำเม็ดเงินเข้ามาประเทศเป็นจำนวนมากและประเทศไทยยังเป็นประเทศอันดับต้นๆที่สามารถผลิตปลากัดสายพันธุ์ใหม่ๆ ออกไปสู่ตลาดทั้งในและนอกประเทศ

นางสาวเจ๊ะมัฮัน มาทิละ